

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hakkâri'nin (Colemêrg) tarihsel ve kültürel hafızasının en önemli unsurlarından biri olan yaklaşık 326 yıllık Meydan Medresesi'nin ticari çekim faaliyetleri için ücretlendirilmesi, kültürel mirasın kamusal niteliği, ücretsiz ve eşit erişim hakkı ile tarihî yapıların korunmasına ilişkin uygulamaların bütüncül biçimde incelenmesini gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda; Meydan Medresesi başta olmak üzere Hakkâri genelinde bulunan medrese, kale, kilise, manastır, mezarlık ve geleneksel mimari örneklerinin güncel envanterinin çıkarılması, koruma statülerinin, restorasyon süreçlerinin, kullanım biçimlerinin ve yönetim modellerinin değerlendirilmesi; kültürel mirasın ticarileştirilmeden korunması, halkın ortak değeri olarak yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması için kamu yararı, toplumsal hafıza ve katılım ekseninde kapsamlı politikaların belirlenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

Hakkâri'nin (Colemêrg) Biçer Mahallesi'nde bulunan yaklaşık 326 yıllık Meydan Medresesi, kentin tarihsel ve kültürel mirasının önemli yapılarından biridir. 1700-1701 yıllarında Hakkâri (Colemêrg) Beyliği döneminde inşa edilen medrese, yüzyıllar boyunca eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğü önemli bir merkez olmuş, bölgenin toplumsal ve kültürel hafızasında önemli bir yer edinmiştir.

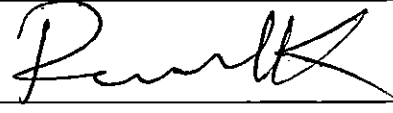
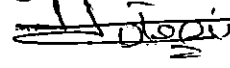
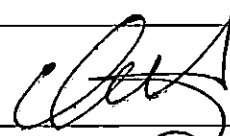
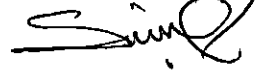
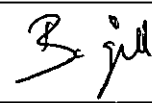
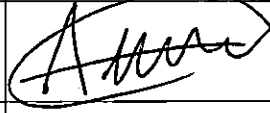
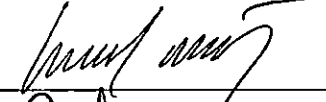
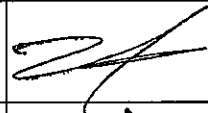
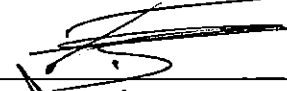
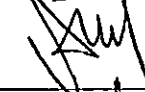
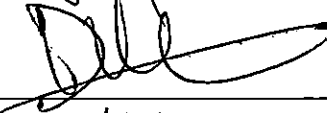
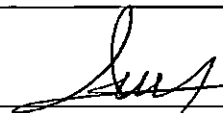
Tarihî yapılar yalnızca mimari eserler değil, toplumların geçmişini ve kolektif hafızasını geleceğe taşıyan ortak değerlerdir. Bu nedenle kültürel mirasın korunması yalnızca yapıların restore edilmesiyle sınırlı değildir. Bu alanların kamusal niteliğinin korunması, halkın eşit ve ücretsiz erişimine açık olması ve kültürel yaşamın bir parçası olarak yaşatılması da kamu kurumlarının sorumluluğundadır.

Meydan Medresesi'nin 2021 yılında Hakkâri Üniversitesi tarafından restore edilmesinin ardından, televizyon kanalları, prodüksiyon şirketleri ve ajansların gerçekleştireceği çekimler için ücret talep edildiği ve çekim yapmak isteyenlerden 2 bin TL ödeme istendiği yönündeki iddialar kamuoyuna yansımıştır.

Kültürel miras niteliğindeki tarihî yapıların ticari kullanım karşılığında ücretlendirilmesi, bu alanların kamusal niteliğinin zayıflatılması ve tarihî değerlerin ekonomik birer metaya dönüştürülmesi riskini taşımaktadır. Kültürel miras toplumun ortak değeridir. Kamu kurumlarının görevi bu değerleri ticarileştirmek değil, korumak, yaşatmak ve toplumun bütün kesimlerinin erişimine sunmaktır.

Bu nedenle Meydan Medresesi'nin kullanımının ücretlendirilmesi, yalnızca bir idari uygulama olarak değil, kültürel mirasın nasıl yönetildiği ve kamusal alanların hangi anlayışla değerlendirildiği açısından ele alınmalıdır. Hakkâri Üniversitesi'nin de kentin tarihsel ve kültürel mirasına yaklaşımında ticari gelir elde etme anlayışı yerine, bilimsel, kültürel ve kamusal sorumluluğu esas alması gerekmektedir. Hakkâri'nin tarihsel mirası Meydan Medresesi ile sınırlı değildir. Hakkâri ve ilçelerinde bulunan tarihî yapılar, medreseler, kiliseler, manastırlar, kaleler, mezarlıklar ve geleneksel mimari örnekleri kentin çok katmanlı tarihinin önemli parçalarıdır. Bu yapıların korunması, yalnızca turizm politikası kapsamında değil, Hakkâri'nin tarihsel ve toplumsal hafızasının korunması açısından da ele alınmalıdır.

Bu kapsamda, Hakkâri'deki tarihî ve kültürel mirasın kapsamlı biçimde tespit edilmesi, envanterinin çıkarılması, koruma altına alınması ve halkın erişimine açık biçimde yaşatılması gerekmektedir. Kültürel mirasın ticarileştirilmesine karşı, halkın kültürel değerlere eşit ve ücretsiz erişimini esas alan kamusal bir anlayış benimsenmelidir. Meydan Medresesi başta olmak üzere Hakkâri genelinde bulunan medrese, kale, kilise, manastır, mezarlık ve geleneksel mimari örneklerinin güncel envanterinin çıkarılması, koruma statülerinin, restorasyon süreçlerinin, kullanım biçimlerinin ve yönetim modellerinin değerlendirilmesi; kültürel mirasın ticarileştirilmeden korunması, halkın ortak değeri olarak yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması için kamu yararı, toplumsal hafıza ve katılım ekseninde kapsamlı politikaların belirlenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	PERİHAN KOCA DOĞAN	MERSİN	
3	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
4	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
5	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
6	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
7	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
8	CELAL FIRAT	İSTANBUL	
9	SİNAN ÇİFTYÜREK	VAN	
10	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
11	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	NEJLA DEMİR	AĞRI	
14	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
15	ALİ BOZAN	MERSİN	
16	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
17	GÜLDEREN VARLI	VAN	
18	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
19	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	